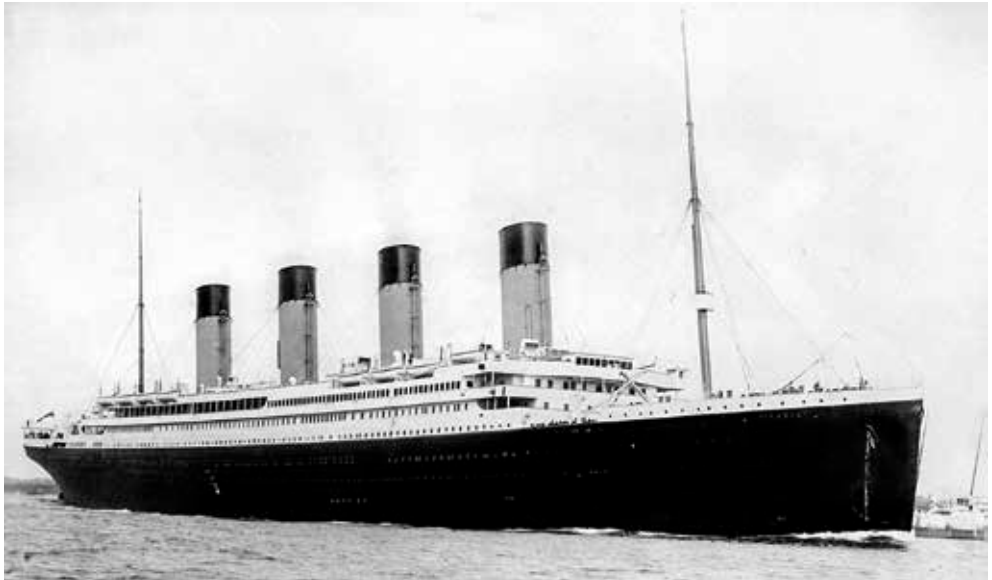

Titanic och dess undergång 100 år

Ett sorgligt 100 årsminne – familj från Bjuv utplånad på Titanic.

År 2012 var det etthundra år sedan Titanic rände rakt in i ett isberg. Titanic jämte syster-ångaren "Olympic" var på sin tid världens största och ryktbaraste fartyg, bägge byggda 1910 efter ritningar av A.W. Carlisle för Hvita Stjärnlinjens oceantrafik (England – USA). Teknikens mästerverk hade kostat den fantastiska summan av 30 miljoner kronor. Titanic var utrustat med tre propellrar. Längden uppges till 274 m och höjden till 34 m från kölen till kommandobryggan (Jfr Kärnan i Helsingborg 36 m). Hastigheten var garanterad till 21 knop, som dock kunde ökas. Plats fanns för 2 400 passagerare. Speciell omsorg hade man lagt ner på Titanics fasta konstruktion (11 ståldäck) och på dess vattentäta skott, vars dörrar samtidigt kunde stängas från kommandobryggan. Fartyget var inrett med dåtidens yppersta lyx. Den 10 april 1912 startade Titanic sin jungfruresa från Southampton till New York. Söndagen den 14 april klockan 10.20 amerikansk tid (måndag 04.20 enl. svensk tid) kolliderade fartyget i lugnt men dimmigt väder med ett ur vattnet uppstigande isberg ca 270 kvartmil från Cape Race på Newfoundland. Vid sammanstötningen blev fartyget såväl i bottnen och sidledes så upprivet att det redan efter en halv timma började springa läck och började sjunka, men kunde trots allt röra sig sakta framåt. Räddningsarbetet försvårades av ismassorna, som bl a törnade mot flera av de sjösatta livbåtarna, som då fylldes med vatten och sjönk. Ombord utbröt naturligtvis panik, men arbetet vid radioapparaterna fortsatte plikttroget tills fartyget kl. 02.20 måndag förmiddag mellan Cape Race och Sable Island (ca 50 km från kollisionsplatsen, ca 41 grader nordlig bredd och ca 4 grader västlig längd) försvann ner i vågorna och djupet. Den tillskyndande ångaren "Carpathia" tog upp alla de räddade, tillsammans

705 personer, varav ett 50-tal var svenskar. Antalet omkomna utgjorde 1 635, bland dem Titanics kapten Smith och den olyckliga familjen från Bjuv dvs. Alma Pålsson med fyra minderåriga barn.

(uppgifter om fartyget samt dödssiffrorna här hämtade från Nordisk Familjebok, dens k UGGLEUPPLAGAN FRÅN 1919)

Alma Pålssons make Nils Pålsson, som tidigare varit gruvarbetare i Bjuv, hade efter moget övervägande emigrerat till USA, där han hoppades på ett bättre liv för hela familjen. Hans flyttningsbetyg är daterat 1910-06-10. I Chicago hade han fått jobb som spårvagnskonduktör och dessutom låtit amerikanisera sitt namn till Nels Paulson. Så småningom hade han sparat ihop så mycket av sin lön att han kunde skicka hem pengar till hustrun Alma och de fyra barnen. Två av Almas bröder hade tidigare emigrerat till ”det förlovade landet” och bodde också i Chicago, Olof och Axel Berglund.

Nils, Alma och Stina Viola Pålsson

Den 30 mars lämnade så Alma och barnen Bjuv för att ta sig till Malmö och därifrån via Köpenhamn till Liverpool och Southampton. Barnaskaran bestod av dottern Torborg 8 år, sonen Paul 5 år, Stina 3 år och minstingen Gösta 2 år. Ombord på Titanic blev Alma bekant med flera andra svenskar bl a August Wennerström, som tvingats lämna Sverige på grund av sina radikala åsikter. När katastrofen inträffade blev det genast problem för Alma. Det tog lång tid att få på barnen varma kläder, då bara Torborg kunde klä sig själv. När de äntligen kom upp till livbåtarna var det för sent. Men kanske fanns det ännu en sista chans, då livbåt A inte ännu hade blivit sjösatt. August Wennerström (som överlevde) och en annan svensk Carl Olof Jansson fanns i närheten. Wennerström berättar att han bar ett av barnen. Alma lyckades att få livbälten på alla barnen, men plötsligt rörde sig Titanic kraftigt och allihop hamnade i vattnet. När Wennerström, som här fick hjältestatus, kommit upp till ytan, hade han tappat greppet om barnet och kunde inte i mörkret hitta det igen.

Nils (Nels) Pålsson läste i en tidning att en liten pojke var räddad och i hopp om att det kunde vara hans son lade han ner mycket pengar och tid på att försöka spåra upp barnet, men utan resultat. Sedan kom det förkrossande beskedet att hela hans familj var borta. Av de 123 svenskarna ombord miste 89 livet. *(se text nedan från Chicago Daily Tribune (Illinois) 1912)*

Paulsson såg blek och illamående ut när han med hungrig blick lutade sig över disken och på bruten engelska frågade om hans hustru eller barn hade blivit redovisade som räddade. Chefskontoristen Ivar Holmstrom tittade igenom sin lista över tredjeklasspassagerare som räddats. Han kunde inte finna något av de namn Paulsson uppgett. "Kanske var de inte ombord", föreslog han hoppfullt.

Sedan kontrollerade han listan över de tredjeklasspassagerare som hade varit ombord. Uteslutningsprocessen var nu komplett. "Din familj var ombord, men ingen av dem finns redovisade", sade Holmstrom. Mannen på andra sidan hjälptes till en sittplats. Hans ansikte och händer baddades med kallt vatten innan han kom till fullt medvetande. Han blev till slut hjälpt ut på gatan av Gustav Johnson, en vän som varit i hans sällskap. Paulssons sorg var den mest intensiva av alla som besökte White Star Lines kontor, och det var den största. Hela hans familj blev utplånad.

I Dagens Nyheter den 3 maj 1912 berättas att Almas kropp (nr 206) tillsammans med några fler nämnda svenskar, svepts i segelduk och förts till Halifax, där de begrovs på rederiets bekostnad. Alma, Cornelia Pahlsson var född i Välinge 1882-08-03, som dotter till Anders och Maria Berglund. Om kropp 206 kan man läsa: kvinna, uppskattad ålder 30, ljust hår. Tillhörigheter: vigselring, mässingsbehållare, munspel, handväska, två mynt, ett brev, 65 kronor, brev från maken Nils Pålsson. Fyra barn. Tredjeklassbiljett no. 349909 (5 biljetter).

Ur en välgörenhetsfond utbetalades £ 48 (ca 875 kr) till Almas mor och dessutom ett skadestånd på £ 75 (ca 1366 kr) som utbetalades den 26 maj 1914.

Hans Wilson

Källor förutom tidigare nämnda: www.titanicnorden.com

